

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg kan kun bekræfte hr. Jens Vibjerg i, at der også er årsager til lukning, som skyldes udledninger fra industrigrunde – det er helt korrekt – og også udledning fra utætte kloakker. Jeg er helt enig.

Det, som jeg svarede hr. Aage Brusgaard på, var, at vi har prøvet her op til forespørgslen, om vi kunne få rede på det og få nogle nøjagtige tal, og dér er vi stødt på det groteske forhold, at dem, der egentlig gerne ville lave den redegørelse, ikke har kunnet få penge til det.

Jeg vil også gerne ligesom hr. Vibjerg, sådan at vi ikke skal have denne tilbagevendende debat herinde, kunne sige: De her er lukket, og det er helt klart på grund af landbrug, de her er helt klart lukket på grund af industri, og de her kan vi ikke sige noget om, for de ligger i grænseområdet. Så synes jeg, det ville være interessant. Det er jo også en vigtig del af at følge udviklingen i vandmiljøet at få at vide, hvad det er for brønde, der lukkes, og hvad årsagerne til, at de lukkes, er.

Lis Greibe (S):

Sprøjtegifte koster tusinder livet i ulandene. Der har for nylig været de helt store avisoverskrifter foranlediget af uansvarlig brug af giftige pesticider i den tredje verden. Det drejer sig her primært om forgiftning i forbindelse med selve sprøjteprocessen, men hvis vi skal overføre det til følgevirkningen ved anvendelse af pesticider i Danmark, så kunne det måske engang i fremtiden udløse en overskrift, der kom til at lyde: »Pesticider i grundvandet årsag til livstruende sygdom for tusinder af danskere«.

Jeg tror, vi kan blive enige om, at en sådan fremtidig avisoverskrift vil vi ikke acceptere, men det vil ikke undre mig, hvis der under debatten i dag fra den ene side af salen vil falde bemærkninger om, at pesticidforskrækkelsen er vildt overdrevet, at overskrifterne i aviserne er usaglige og at de alt for malende beskriver en fremtidig katastrofesituation for vort grundvand.

Det er rigtigt, at der fra eksperter kan hentes divergerende udmeldinger om graden af pesticidernes farlighed, men farlige er de, og Socialdemokratiet vil her vælge at lade tvivlen komme miljøet, sundheden og de kommende generationer til gode. Vi lytter til de mange udmeldinger om, at den uforklarlige vækst i problemer så som faldende sædkvalitet, barnløshed,

kræft og allergi kan skyldes ukendte effekter af kemiske stoffer, herunder pesticider. Det betyder, at vi forlanger en politisk reaktion, der sikrer pesticidfrit grundvand i Danmark.

Årtiers ukritisk anvendelse af pesticider mod ukrudt, insekter og svampe har sat sig spor overalt i miljøet. Rester af sprøjtemidler er påvist i vandløb, i drænrør, i afgrøder, i spildevandsslam og i nedbør.

Sprøjtemidler har et overordnet formål: at dræbe liv. Og effektive er de sandelig blevet. Blot et fingerbøl af et af disse superaktive stoffer er nok til at udrydde ørreder og smådyr på en 22 km lang åstrækning. Og en følgeslutning må så være, at også den menneskelige organisme skades ved selv mikroså mængder.

Tonsvis af sprøjtegifte pøses årligt ud i den danske fauna, og der er al mulig grund til at rynke brynene og spørge: Hvordan kan vi som ansvarlige politikere tillade dette? Tænker vi da slet ikke på den regning, der dermed udskrives til de kommende generationer?

Det har ikke skortet på advarselslamper i den forbindelse. Allerede for 30 år siden talte man om en tikkende bombe, men mange valgte dengang at tage skyklapper på og lagde efterfølgende ikke mærke til, at advarselslamperne efterhånden skiftede fra gult til rødt. Problemerne blev slået hen med hånlige bemærkninger om overreaktion.

Bevisbyrden for de miljøbevidste var vanskeliggjort af det faktum, at det drikkevand, vi indtager, ofte er op til 40 år gammelt, ja, nogle mener endda helt op til 60 år gammelt. Vi registrerer og måler fortidens synder og har alt for let ved at fortrænge, at vi med vor uansvarlige handling dermed skaber fremtidens drikkevandsproblemer. Det går nok-mentaliteten var dengang som også i visse kredse i dag fremherskende.

Et af de argumenter, der blev brugt, var, at lerlaget var uigennemtrængeligt. Man lænede sig tilbage og opførte sig, som om der lå beskyttende lerlag overalt i Danmarks undergrund. Jeg tror, mange fik et chok, da lerteorien pludselig blev væltet. Nye chok er fulgt efter i takt med, at nye overraskelser løbende har meldt sig, og ikke uden grund spørger den danske befolkning i dag: Hvad bliver mon det næste?

Vi har som politikere det alvorstunge ansvar, at disse alarmerende overraskelser stopper, forhindres, og vi har i den sammenhæng en kæmpeforpligtelse til vedvarende opmærksomhed også på pesticidforbruget. Socialdemokratiet er